

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia października 2010 r.

**Pani
Wioletta Ślaska-Zyśk
Dyrektor Powiatowego
Urzędu Pracy
w Pisz**

LOL - 4101-19-02/2010; P/10/096

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pisz (PUP) kontrolę realizacji programów wspierających wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych w latach 2007-2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 1 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK pozytywnie ocenia działania PUP w badanym zakresie, mimo stwierdzonych uchybień. Podstawą pozytywnej oceny była zwłaszcza prawidłowa realizacja zadań ukierunkowanych na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych oraz gospodarne i zgodne z przeznaczeniem wykorzystanie środków finansowych na ten cel, przyznanych w ramach programów finansowanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Uchybienia dotyczyły natomiast ograniczonych działań PUP w celu objęcia szkoleniami zawodowymi większego odsetka osób niepełnosprawnych oraz występowania barier funkcjonalnych utrudniających dostęp tym osobom do budynku PUP i poruszanie się w nim.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

W badanym okresie, zadania z zakresu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, PUP realizował w formie usług lub instrumentów rynku pracy, polegających głównie na organizacji staży pracowniczych, finansowaniu szkoleń zawodowych, przyznawaniu środków na podjęcie działalności gospodarczej, zwrocie kosztów wyposażenia stanowisk pracy, refundacji wynagrodzeń za prace interwencyjne i opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne oraz zwrocie kosztów badań lekarskich i dojazdów na staż niepełnosprawnych pracowników. Powyższymi formami aktywizacji zawodowej objęto ogółem 26 osób niepełnosprawnych, z tego dwie w 2007 r. oraz po 12 osób w 2008 r. i 2009 r., wydając na ten cel 200,4 tys. zł, tj. 99,9 % środków finansowych uzyskanych na ten cel z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

W latach 2007-2009 PUP szkoleniami zawodowymi objął ogółem 19 osób niepełnosprawnych, co stanowiło ok. 5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w tej grupie społecznej. Szkoleniami sfinansowanymi ze środków PFRON objęto trzy osoby, natomiast pozostałe 16 osób - szkoleniami zorganizowanymi w ramach Funduszu Pracy. Z udzielonych wyjaśnień wynika, że niski odsetek bezrobotnych osób niepełnosprawnych, których objęto szkoleniami, spowodowany był brakiem zainteresowania oraz trudnościami, zwłaszcza komunikacyjnymi wynikającymi z udziału w tych szkoleniach.

Spośród przeszkolonych osób, dziesięć (53,1%) znalazło zatrudnienie, zaś pozostałe osoby nie podjęły pracy, mimo przedstawienia im przez PUP ofert - głównie z powodu niespełnienia wymogów pracodawców lub własnych oczekiwań.

Szczególną formą działania PUP w omawianym zakresie była realizacja programu „Junior”, dotyczącego aktywizacji zawodowej niepełnosprawnych absolwentów szkół ponadpodstawowych („Program”). W ramach tego Programu 17 niepełnosprawnych absolwentów, w tym czterech w 2007 r., pięciu w 2008 r., trzech w 2009 r. i pięciu w I półroczu 2010 r. odbyło staże, których celem było pozyskanie doświadczeń zawodowych i umiejętności z zakresu aktywnego poszukiwania pracy.

Na realizację Programu PUP wydatkował w badanym okresie łącznie 32,6 tys. zł, tj. 29,1 % otrzymanych na ten cel środków z PFRON. W ocenie NIK, PUP wydatkował przyznane środki finansowe zgodnie z ich przeznaczeniem, prowadząc wymaganą odrębną ewidencję księgową oraz sporządzając terminowo sprawozdania rzeczowo-finansowe. Niewykorzystane w latach 2007-2009 środki w wysokości 53,7 tys. zł (wraz z odsetkami bankowymi), PUP zwrócił w wymaganych terminach do PFRON, natomiast rozliczenie pozostałej kwoty 30,7 tys. zł nastąpi po zakończeniu realizacji umowy na 2010 r. Z rozeznania PUP wynika, że

niewielki stopień wykorzystania przyznanych środków spowodowany był głównie brakiem zainteresowania pracodawców organizowaniem staży dla niepełnosprawnych absolwentów.

Z ustaleń kontroli wynika, że zrealizowany przez PUP zakres działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych nie spowodował zahamowania tendencji do przyrostu liczby osób bezrobotnych w tej grupie społecznej. W 2009 r. na terenie powiatu piskiego liczba osób niepełnosprawnych, zarejestrowanych w PUP jako osoby bezrobotne oraz poszukujące pracy i nie pozostające w zatrudnieniu wynosiła 143 osoby, podczas gdy w 2007 r. liczba takich osób wynosiła 75. Poza czynnikami ograniczającymi aktywność szkoleniową osób niepełnosprawnych, jako przyczynę tego stanu należy też wskazać brak na terenie powiatu zakładów pracy chronionej, nastawionych na zatrudnianie osób niepełnosprawnych.

Kontrola wykazała ponadto, że:

- PUP, jako pracodawca zatrudniał osoby niepełnosprawne. W 2007 r. zatrudniano cztery takie osoby, natomiast w latach 2008, 2009 i 2010 pięć osób. Liczba zatrudnionych pracowników niepełnosprawnych osób przekraczała w ww. okresie wskaźnik określony w art. 21 ust. 2a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych². W związku z tym PUP nie był zobowiązany do dokonywania do PFRON wpłat, o których mowa w art. 21 ust. 1 tej ustawy;
- Oględziny wykazały, że PUP zapewnił zatrudnionym osobom niepełnosprawnym oraz petentom warunki pracy i obsługi, określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r.³, m.in. poprzez utwardzone dojście do budynku, oznakowane stanowiska parkingowe dla ich pojazdów, instalację pochylni (podjazdu) dla wózków inwalidzkich, ciągi komunikacyjne i drzwi wewnętrzne umożliwiające swobodne poruszanie się wózkiem inwalidzkim oraz antypoślizgowe powierzchnie podłóg i odpowiednio przystosowane sanitariaty dla kobiet i mężczyzn. Stwierdzono jednak uchybienia w tym zakresie, polegające na tym, iż:
 - drzwi wejściowe do budynku nie miały wymaganej szerokości 0,9 m (§ 62 ust. 1),
 - liczba stopni w jednobiegowych schodach zewnętrznych przekraczała 10 (§ 69 ust. 3),
 - nie wyposażono budynku w sygnalizację dzwonkową lub domofonową (§ 56),
 - toaleta męska nie posiadała ścian zmywalnych i odpornych na wilgoć (§ 78 ust. 1),

² Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 1655 ze zm.

³ „w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie” (Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.)

- pojazd zewnętrzny nie spełniał wymogów w zakresie pośredniego spocznika (§70) oraz obustronnych poręczy (§ 71 ust. 1) i ich wypełnienia (§ 298 ust. 1 i 2),
- stanowiska postojowe dla pojazdów nie posiadały wymaganej długości (§ 21 ust. 1).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań w celu objęcia różnymi formami aktywności zawodowej większej liczby niepełnosprawnych mieszkańców powiatu piskiego.
2. Usunięcie barier funkcjonalnych utrudniających dostęp osób niepełnosprawnych do siedziby PUP i poruszanie się w niej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków bądź o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania uchwały właściwej komisji NIK w sprawie ich rozstrzygnięcia.

Z poważaniem